

66

Міністерство освіти і науки України
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні Вченої ради
УДУ імені Михайла Драгоманова
Протокол № 5

27 квітня 2023 р.

Проректор з навчально-методичної
роботи
проф. Борнішук Р. М.

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІЧНА АНІМАЦІЯ
освітнього ступеня бакалавра
галузі знань: 01 Освіта /Педагогіка
спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка дозвілля»

Шифр за навчальним планом ПП 2.16

Розробник програми: **Дубровіна І. В.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Рецензенти:

Скиба Ю.А., доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту вищої освіти НАПН України

Слабко В.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освіти дорослих Інституту неперервної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова

Обговорено та рекомендовано на засіданні Науково-методичної ради УДУ імені Михайла Драгоманова «26» квітня 2023 р., протокол № 7

Голова НМР

I. Пояснювальна записка

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна анімація» є сучасні теоретичні і прикладні знання про ефективні методик анімаційної педагогіки в івент-освіті, типи та види її реалізації у роботі педагога-аніматора.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Педагогічна анімація» є логічним продовженням професійної підготовки, спрямована на розвиток професійно-значущих творчих якостей майбутнього педагога-аніматора, його здатності до творчої та інноваційної фахової діяльності. Викладання дисципліни узгоджено з вивченням психології, педагогіки та спеціальних методик, проходженням педагогічної практики на основі міжпредметних зв'язків. Вивчення даного курсу базується на дотриманні принципів доступності, науковості та послідовності, а саме на знаннях, уміннях та навичках, отриманих при вивченні вступу до спеціальності, загальної психології, педагогіки, теорії та методик за професійним спрямуванням, методології та методик науково-педагогічних досліджень тощо. Навчальна дисципліна «Педагогічна анімація» пов'язана із іншими навчальними дисциплінами освітньо-професійної програми : «Педагогіка», «Психологія», «Інтеграція мистецьких технологій в культурно-освітній системі дозвілля», «Освітньо-дозвіллева інноватика», «Технології організації дитячого оздоровлення та відпочинку» тощо.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна анімація» є формування умінь і компетентностей майбутніх педагогів-організаторів з виконання анімаційно-рекреаційних заходів та програм, розуміння методологічних засад, сучасних проблем педагогічної анімації, оволодіння організаційно-педагогічними засадами анімаційних методик у системі івент-освіти для організації ефективного та змістовного педагогічного дозвілля з людьми різного віку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічна анімація» є формування:

- ✓ знань про сутність та зміст дисципліни «Педагогічна анімація», закономірності дозвіллевої педагогічної діяльності з урахуванням використання дозвіллевих методик, суб'єктні засади дозвіллевої діяльності майбутнього педагога-аніматора, вимоги до педагога, який організовує виховний захід у закладів освіти;
- ✓ навичок володіння прийомами та засобами педагогічної анімації з урахуванням сучасних викликів до педагога-аніматора у освітньому івент-середовищі;
- ✓ компетентностей розроблення сучасних методик педагогічної анімації для організації дозвілля з людьми різних вікових категорій;

- ✓ наукової культури організації та проведення анімаційно-рекреаційних заходів та програм відповідно до рекреаційних запитів людей різного віку.

II. Основні результати навчання і компетентності

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	ПРН 2. Знати психолого-педагогічні особливості навчання, виховання та розвитку різних вікових груп населення у сфері культурно-освітнього дозвілля.	ФК6. Здатність організувати соціально-культурну, розвивальну діяльність усіх вікових груп населення.
2	ПРН 3. Здатність впроваджувати новаторський досвід роботи з дітьми, підлітками, дорослими, людьми похилого віку, залучати їх до активної культурно-дозвілєвої діяльності.	ЗК5. Здатність генерувати і поширювати нові ідеї, управляти соціально-культурними та педагогічно-рекреаційними проектами на високому рівні партнерсько-педагогічної взаємодії. ФК7. Здатність демонструвати виконавські, інтерпретаційні та артистичні вміння.
3	ПРН10. Здатність впроваджувати новаторський досвід роботи з дітьми, підлітками, дорослими, людьми похилого віку, залучати їх до активної культурно-дозвілєвої діяльності	ЗК3. Здатність використовувати управлінські технології, адекватні цілям соціально-культурної діяльності, техніку міжособистісної взаємодії з людьми різних вікових категорій.

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
-------	---------------------	--	---

		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські		СРС
1	Модуль 1. Теоретико-методологічні засади організації анімаційної діяльності												
1.1	Педагогічна анімація як галузь наукового знання. Феномен дозвілля на різних етапах розвитку суспільства	11	3	2	4	2	10	4	2		2	2	16
1.2	Творчий потенціал анімаційної педагогіки	11	3	2	4	2	10	4	2	2			20
1.3.	Організаційні уміння педагога-аніматора та конструктивні уміння у виготовленні аніме-атрибутів	7	3	2		2	10	2	2				20
1.4.	Особливості реалізації анімації у педагогіці дозвілля	7	3	2	2		10	2		2			20
2.	Модуль 2. Вербальна анімація. Особливості організації анімаційних заходів та програм												
2.1	Анімація як інноваційна дозвіллева технологія в роботі з людьми різного віку	9	3	2	2	2	13	4	2	2			20
2.2	Діяльність педагога-аніматора як організатора культурно-дозвіллевої діяльності	14	6	4	2	2	13	2	2				20
3.	Модуль 3. Практичний аспект упровадження педагогічної анімації у освітній процес												
3.1	Сучасні підходи до реалізації педагогічної анімації : інформаційний та ігровий напрями	11	3	4	2	2	15	4	2			2	20
3.2.	Форми і методи реалізації ігрових анімаційних програм та заходів	14	6	2	4	2	15	2	2		2		20
	Разом:	84	30	20	20	14	96	24	12	6	4	2	156

IV. Зміст дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади організації анімаційної діяльності

Тема 1.1. Педагогічна анімація як галузь наукового знання. Феномен дозвілля на різних етапах розвитку суспільства

Сутність та особливості дозвілля як галузі наукового знання; розширення, поглиблення й деталізація наукових знань з теми, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, прищеплення відповідних умінь і навичок

Тема 1.2. Творчий потенціал анімаційної педагогіки

Засвоєння сутності, змісту та особливостей організації сімейного дозвілля; розширення, поглиблення й деталізація наукових знань з теми,

отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, прищеплення відповідних умінь і навичок. Сім'я як соціально-культурний інститут. Соціально-культурний потенціал сімейного дозвілля: роль сім'ї у духовному вихованні дитини; сімейне дозвілля як умова гармонійних взаємовідносин в родині (консолідація членів сім'ї, подолання соціальної пасивності родини, нейтралізація сімейних конфліктів, відродження взаємодовіри між членами сім'ї). Форми роботи соціокультурних інститутів з сім'єю (сімейні свята, сімейні клуби, гуртки для дітей і дорослих, зустрічі, консультації, походи, екскурсії та ін.). Соціально-культурна складова сімейних свят: класифікація сімейних свят (календарні, релігійні, професійні, дні народження членів родини) та їх змістове наповнення; методика організації сімейних свят: етапи підготовки і проведення сімейних свят; дитячі дні народження; сімейні фізкультурно-оздоровчі свята і розваги.

Тема 1.3. Організаційні уміння педагога-аніматора та конструктивні уміння у виготовленні аніме-атрибутів

Методика організації гурткової роботи та роботи у клубному об'єднанні для дітей шкільного віку. Форми організації туристично-краєзнавчої діяльності як ефективного засобу організації дозвілля учнівської молоді. Різноманітність видів дозвіллевої діяльності з дітьми та підлітками у дитячому оздоровчому таборі.

Тема 1.4. Особливості реалізації анімації у педагогіці дозвілля

Засвоєння сутності, змісту та особливостей діяльності основних соціальних інститутів дозвіллевої сфери; розширення, поглиблення й деталізація наукових знань з теми, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, прищеплення відповідних умінь і навичок. Види, форми, принципи і методи дозвілля дітей і підлітків. Педагогічний потенціал гри, вимоги до організації та проведення ігрових форм дозвілля. Дитячі свята та алгоритм їх підготовки.

Модуль 2. Вербальна анімація. Особливості організації анімаційних заходів та програм

Тема 2.1. Анімація як інноваційна дозвіллева технологія в роботі з людьми різного віку. Засвоєння сутності, змісту та особливостей анімації як інноваційної дозвіллевої технології; розширення, поглиблення й деталізація наукових знань з теми, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, прищеплення відповідних умінь і навичок.

Тема 2.2. Діяльність педагога-аніматора як організатора культурно-дозвіллевої діяльності

Засвоєння особливостей роботи організатора культурно-дозвіллевої діяльності; розширення, поглиблення й деталізація наукових знань з теми, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, прищеплення відповідних умінь і навичок.

Дозвіллева діяльність особистості як процес формування та засвоєння культурних цінностей. Виховний потенціал дозвіллевої діяльності. Місце і роль педагога-аніматора у процесі організації дозвілля. Особливості роботи педагога-аніматора як організатора культурно-дозвіллевої діяльності: вимоги до знань та умінь, функції.

Модуль 3. Практичний аспект упровадження педагогічної анімації у освітній процес

Тема 3.1. Сучасні підходи до реалізації педагогічної анімації : інформаційний та ігровий напрями

Засвоєння сутності, змісту та особливостей організації дитячого і підліткового дозвілля як соціокультурного явища; розширення, поглиблення й деталізація наукових знань з теми, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, прищеплення відповідних умінь і навичок. Дозвіллева діяльність дітей як чинник особистісного саморозвитку. Особливості дозвілля підлітків. Проблеми вільного часу та змістовного дозвілля підлітків. Роль формальних і неформальних центрів дозвілля у соціальному вихованні дітей і підлітків. Ігрова педагогічна анімація в контексті інформаційного забезпечення анімації. Інформаційна реалізація анімаційних програм та заходів.

Тема 3.2. Форми і методи реалізації ігрових анімаційних програм та заходів

Групові та індивідуальні форми реалізації педагогічної анімації у роботі з молоддю та дорослими. Словесні, наочні методи реалізації ігрових програм анімаційних програм та заходів. Типи і види ігрового дозвілля. Методика проведення ігрових анімаційних програм: план, складові, організаційні «зв'язки». Розвиток креативності особистості через застосування комунікативних методів співпраці у ігрових анімаційних програмах та заходах. Організація подієвого підходу на засадах освітньо-дозвіллевого простору. Освітньо-дозвіллеві події як метод реалізації подієвого підходу в педагогіці дозвілля. Партнерські суб'єкт-суб'єктні відносини «event-педагог – учасник», «учасник – учасник» відкритого освітньо-дозвіллевого середовища.

V. 5.1. Форма підсумкового контролю успішності навчання (залік/екзамен) – залік

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Педагогічна анімація» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь, навичок та компетентностей.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, письмова відповідь на питання, творчі роботи з педагогічної анімації.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Підсумкова оцінка складає 100 балів (максимальний бал).

Оскільки дисципліна викладається у двох семестрах, то підсумкова оцінка складатиме середнє арифметичне за двома семестрами.

5.3. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік у 5 семестрі.

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Гончарук О. (2019). Видо-типова характеристика дозвіллевої діяльності молодших школярів. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. Вип. 2. С. 24-31. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/168357> (дата звернення: 12.07.2021).
2. Гераського М.О. (2017). Традиційне дозвілля молоді Батуринщини у ХХ ст. *Сіверщина в історії України: Зб. наук. пр. К.: Глухів*. Вип. 10. С. 385-389.
3. Денисенко А. О. Педагогіка дозвілля – духовність, інтелект, стратегія (2019). *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в ХХІ столітті* : міжнар. кол. монографія / Всесвіт. наук. ноосферно-онтолог. тов-во, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Асоц. рос. вчених штату Масачусетс [та ін.] ; за заг. ред. В. П. Баби́ча, Л. С. Рибалко. Харків : ВННОТ. С. 230–234.
4. Дубровіна І.В. (2022). Зміст поняття «анімаційна діяльність» у наукових джерелах: теоретичний аспект. *Партнерство в освіті та соціальній роботі*:

- сучасні виклики та перспективи : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. Хмельницький, 22 лютого 2022 р.). Хмельницький: ПП «А.В. Царук». С. 52–55.56.Звекова І. (2018).
5. Звекова В. (2019). Культура дозвілля як фактор духовного розвитку особистості. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету* : збірник наукових праць. Серія «Педагогічні науки». Ізмаїл : РВВ ІДГУ. Вип. 42. С. 82-86.
- 6.Іванова І.Ф. (2018). Дозвіллеві практики городян в умовах інформаційного суспільства (на прикладі м. Миколаєва). *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. Вип. 79. С. 179 –185
- 7.Левчук О. В. (2017). Дозвілля у повсякденному житті киян початку ХХ ст. (за матеріалами місцевих газет). *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. Вип. 48. - С. 237-241.
8. Максимовська, Н. О. (2019). Еволюція студентського дозвілля в Україні: історико-педагогічний аспект. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, (1(324) Ч.2), 30–43. [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-1\(324\)-2-30-43](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-1(324)-2-30-43)
- 9.Методичні рекомендації з написання, оформлювання і захисту бакалаврських робіт, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки, ОПП «Педагогіка дозвілля» / авт.-упор.: Н.М. Дем'яненко, І.В. Дубровіна, О.М. Тепла; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. 58
10. Монастирська В. В., Слободянюк А. В. (2018). Проведення вільного часу студентами [Електронний ресурс]. Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 14-23 березня 2018 р. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2018/paper/view/4718>
11. Організація культурно-дозвіллевої діяльності молоді: методичні рекомендації (2020) / за ред. Гайдук О.С., Вейдук Л.В. Комунальний заклад «Обласний організаційно-методичний центр культури» Закарпатської обласної ради. Ужгород. 15 с.
- 12.Паскаль О.В. (2022). Система культурно-дозвіллевої роботи : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Одеса : Університет Ушинського. 146 с.
13. Педагогіка дозвілля. Основи івент-освіти : навчально-методичний посібник / колектив авторів: Н.М. Дем'яненко, І.В. Дубровіна, Л.А. Іванова, Л.О. Мільто, В.І. Саюк, В.О. Смікал, Н.В. Яременко; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. 200 с.
- 14.Рудейко І.О. (2022). Організація дозвілля в позаурочний час в умовах школи-інтернату. URL: <https://vseosvita.ua/library/organizacia-dozvilla-ditej-v-pozauronij-cas-v-umovah-skoli-internatu-413360.html>
- 15.Саюк В. І., Залуцька В. П. (2021). Формування професійного іміджу майбутнього викладача. Освіта і наука – 2021: матеріали студентської наукової конференції Національного педагогічного університету імені М.П.

Драгоманова, м. Київ, 7 квітня 2021 р. URL: <https://e-journals.npu.edu.ua/index.php/on/issue/view/16>

16. Скорик Т.В. (2018). Оновлення змісту дозвіллевої діяльності молоді в світлі сучасних тенденцій соціокультурної сфери. *Молодий вчений*, № 2.1 (54.1). С. 132 -135.

17. Смікал, В.О. (2020) Культурологічний підхід у підготовці майбутніх викладачів вищої школи. Наукове забезпечення технологічного прогресу XXI сторіччя: матеріали міжнародної наукової конференції (Т.4), Чернівці, Україна: МЦНД. С. 47-49.

18. Ткаченко, В. В., & Ткаченко, К. О. (2019). Дозвілля як галузь соціокультурної діяльності. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки"*, (3). вилучено із <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3460>

19. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю: колективна монографія (2021)/ Д. І. Балдинюк, О. Д. Балдинюк, З. М. Сирота, В. М. Сирота; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Видавець «Сочинський М. М.». С. 7-811

20. Шевченко А.Ф. (2020). Урізноманітнення спектру суб'єктного досвіду в умовах тимчасового виховного середовища. *Історико-педагогічні студії: Науковий часопис / гол. ред. Н.М. Дем'яненко*. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. Вип. 13-14. 193 с.

21. Demyanenko, N. (2020). Historical and paradigmatic development of educational processes in Ukraine: author's substantiation. *Czech-polish historical and pedagogical journal*. # 2. S. 176-188 (Indexed by Web of Science Core Collection).

Допоміжні:

1. Болдовський В.В., Шустка В.М. (2018). «Квест – це дуже просто». Методичний посібник по створенню квестів. Канів. 44 с.

2. Дубровіна І.В. (2021). Експертиза сучасних наукових арт-джерел: культурологічний аспект. *Сучасна наука: світові тенденції, технології та інновації*. Матеріали науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 24-25 грудня 2021 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений». С. 64 – 68.

3. Гакман А. В., Байдюк М. Ю. (2016). Закордонний досвід рекреаційно-оздоровчої діяльності у рамках дозвілля з людьми похилого віку. *Молодий вчений*. №11 (38). С. 116–119.

4. Ганюков О., Бондар Т. (2001). Дозвілля, культурні запити і потреби української молоді. *Молодь України у дзеркалі соціології / за заг. ред. О.Балакіревої, О. Яременка*. Київ. С. 135-148.

5. Гончаренко О. В. (2017). Проблема дозвілля в контексті гендерного знання. *Педагогічні науки: зб. наук. пр. Херсонського державного університету*. № 74. С. 6–7.

6. Клід І., Женчук М. (2011). Цікаве й корисне дозвілля. Організація літнього відпочинку: посібник. Тернопіль: підручники і посібники. 64 с.
7. Ковальчук Т. І. (2010). Основи педагогічної дозвіллевої діяльності: навч. посіб. Ч. І. Київ: ДАКККіМ. 277 с.
8. Петрова І. В.(2009). Історія дозвілля: проблеми періодизації. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв.* № 4. С. 39-43.
9. Методичні рекомендації по визначенню новітніх форм організації дозвілля та їх застосування в роботі. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://kluby.if.ua/blog/view/metodichni-rekomendatsiyi-po-viznachenniu-novitnikhform-organizatsiyi-dozvillia-ta-yikh-zastosuvannia-v-roboti>
10. Посібник «Молодіжні простори в бібліотеках». Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.prostir.ua/?library=posibnyk-molodizhni-prostory-vbibliotekah>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua>
2. Академія педагогічних наук України <http://www.apsu.org.ua>
3. Бібліотека українських підручників – <http://pidruchniki.ws/>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека НАПН України імені В.О. Сухомлинського <https://dnpb.gov.ua/ua/>
5. Закон України «Про освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12>
6. Інформаційний портал "Знання". <http://znannya.info>
7. Концепція STEM-освіти в Україні. URL : http://mkkor.at.ua/STEM/STEM_2017.pdf
8. Наукове електронне фахове видання "Народна освіта". www.narodnaosvita.kiev.ua
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Освітній онлайн-журнал. <http://educlub.com.ua>
11. Освітній портал " Педагогічна преса". <http://pedpresa.ua>
12. Освітній портал "Освіта.UA". <http://osvita.ua>
13. Освітнянська мережа України. www.ednu.kiev.ua
14. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>
15. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології Науковий журнал [Електронний ресурс]. http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/